

SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z V Ogólnopolskiego seminarium naukowego z cyklu Jesiennych Spotkań Andragogicznych: *Sztuka: percepcja – uczestnictwo – twórczość – w edukacji człowieka dorosłego*

W dniu 14 listopada 2017 roku, na Wydziale Nauk Społeczno-Pedagogicznych w Katowicach Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie, odbyło się V Ogólnopolskie seminarium naukowe z cyklu Jesiennych Spotkań Andragogicznych. Patronat nad wydarzeniem objęły Akademickie Towarzystwo Andragogiczne oraz Stowarzyszenie Gerontologów Społecznych.

Po uroczystym otwarciu seminarium, dokonanym przez Dziekan Wydziału Nauk Społeczno-Pedagogicznych dr Katarzynę Delikowską, gospodarz spotkania, dr hab. Jerzy Semków, prof. WSP im. J. Korczaka w Warszawie, przywitał i wprowadził przybyłych gości w tematykę obrad konferencyjnych.

W sesji plenarnej, której przewodniczyła dr hab. Agnieszka Stopińska-Pająk, prof. Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, jako pierwsza głos zabrała dr hab. Maria Reut, prof. DSW we Wrocławiu. Prelegentka w swoim wystąpieniu pt. *Sztuka jako samorozumienie* udzieliła obszernej odpowiedzi na pytanie o to, dlaczego sztuka odgrywa dużą (coraz większą) rolę w życiu człowieka. Jako drugi wystąpił dr hab. Witold Jakubowski, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego. W swoim interesującym referacie pt. *Film w perspektywie edukacyjnej* wskazał na edukacyjny potencjał filmu, a następnie krytycznie odniósł się do sposobu ujmowania sztuki w literaturze pedagogicznej. Jako ostatnia głos zabrała dr hab. Wiesława Sacher, prof. WSP im. J. Korczaka w Warszawie. W swoim wystąpieniu pt. *Współczesne środowisko akustyczne a nieuświadomiona deprywacja potrzeb kulturowych osób dorosłych* zwróciła uwagę na fakt, że w dzisiejszych czasach trudno uciec od przekazów medialnych w przestrzeni publicznej, w efekcie,

czego człowiek funkcjonuje w ciągłym hałasie, odczuwając (nie zawsze uświadomiony) dyskomfort psychiczny. Sesję plenarną zwieńczyła dyskusja, momentami dość burzliwa. Rozmawiano m.in. o tym, co jest sztuką, a co nią nie jest. Stwierdzono, że sztuka rzadko jest przedmiotem refleksji andragogicznej, zaś za głównego kreatora potrzeb kulturalnych człowieka uznano media.

Po przerwie kawowej rozpoczął się I Panel dyskusyjny. Wspólnym mianownikiem dla wszystkich przewidzianych w tej części wystąpień było zaangażowanie ludzi dorosłych w amatorskie uprawianie sztuki. Jako pierwsza wystąpiła, prowadząca panel, dr hab. Zofia Szarota, prof. Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W swoim referacie pt. *Amatorski ruch artystyczny i twórczość – zakres treściowy i role przyjmowane przez seniorów* autorka omówiła, w oparciu o wyniki badań własnych, zasoby środowisk lokalnych i role, które przyjmują aktywni kulturalnie seniorzy. Kolejny referat, autorstwa dr Aleksandry Litawy (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dotyczył *Znaczenia amatorskiego uprawiania sztuki dla edukacji człowieka dorosłego*. Autorka, analizując przykład studenta śpiewającego w chórze akademickim, ukazała, w jaki sposób miłośnicze uprawianie sztuki może wpływać na wybory edukacyjne, postawę czy plany na przyszłość jednostki. W referacie pt. *Barwy starości – pasje krakowskich stulatków* dr Joanna Wnęk-Gozdek (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) omówiła dwa przypadki: 107-letniego Henryka Kozubskiego i 101-letniego Stanisława Jakubczyka. Pierwszy w wieku 94 lat rozpoczął swoją przygodę z malarstwem i nadal tworzy. Drugi, mimo dużych kłopotów ze wzrokiem, z determinacją kontynuuje działalność artystyczną – malarstwo. Pasja jest tym, co pozwala mężczyznom zapomnieć o upływającym czasie. Po dyskusji, w której uczestnicy niejednokrotnie odwoływali się do własnych doświadczeń związanych z amatorskim uprawianiem sztuki, prof. Jerzy Semków zaprosił wszystkich do wspólnego zdjęcia.

Ostatnia część seminarium, czyli II Panel dyskusyjny, odbył się po obiedzie. Również tym razem jego prowadzącą była dr hab. Zofia Szarota. Jako pierwsza głos zabrała dr Rozalia Ligus (Uniwersytet Wrocławski). W swoim referacie pt. *Po śladzie. Symbole sztuki żydowskiej w przestrzeni lokalnej – społeczne i kulturowe wyzwania dla transformacyjnych badań w działaniu i nieformalnego uczenia się* autorka przedstawiła przestrzenie publiczne, w których występują (często nie dostrzegane przez użytkowników) elementy nawiązujące do kultury żydowskiej. Dr Krzysztof Pierścieniak (Uniwersytet Warszawski), wygłosił referat pt. *Sztuka a autonomia poznania. W poszukiwaniu modelu wspierającego rozwój człowieka dorosłego*. Autor podzielił się ze słuchaczami swoją refleksją na temat dostępności dzieł sztuki. Postawił pytanie, na ile dzieła sztuki powinny być tłumaczone, a na ile pozostawione do własnej interpretacji (poszukiwań) odbiorcy. Tytuł ostatniego wystąpienia to *Look at yourself czyli rola znaczących dla jednostki dzieł muzyki popularnej w procesie całonocnego i biograficznego uczenia się człowieka dorosłego*. Dr Joanna Golonka-Legut (Uniwersytet Wrocławski) na podstawie badań własnych dowiodła, że muzyka może inspirować, pomagać w przezwyciężaniu codziennych trudności, nadawać kierunek życiu człowieka. II Panel dyskusyjny również

zakończył się debatą. Rozmawiano o sposobach rozumienia sztuki, o jej roli w życiu człowieka, o potencjale wychowawczym, który w sobie kryje.

Na zakończenie prof. Jerzy Semków dokonał podsumowania obrad, podziękował prelegentom i uczestnikom seminarium, a następnie zaprosił wszystkich do udziału w kolejnym, VI Jesiennym Spotkaniu Andragogicznym.

V Ogólnopolskie seminarium naukowe z cyklu Jesiennych Spotkań Andragogicznych stanowiło płaszczyznę wymiany refleksji nad znaczeniem sztuki w życiu człowieka. Kameralny charakter spotkania sprzyjał dyskusji oraz intensywnej wymianie poglądów pomiędzy uczestnikami. Wygłoszone referaty były bardzo ciekawe i różnorodne, większości z nich, zarówno w sesji plenarnej, jak i w panelach dyskusyjnych, towarzyszyły prezentacje multimedialne. Dla wszystkich osób zainteresowanych kulturą i sztuką w edukacji człowieka dorosłego udział w seminarium był wartościowym i inspirującym doświadczeniem.

Aleksandra Litawa